

رفسانس

جیمز آ. کوریک

ترجمہ آذیتا یاسائی

فهرست

۷	..... رویدادهای مهم در تاریخ رنسانس
۹	..... پیشگفتار: عصر جدید
۱۳	..... ۱. انسان‌گرایان و فرهنگ
۳۳	..... ۲. بازرگانان و تجارت
۵۳	..... ۳. فرمانروایان و کاشفان
۷۵	..... ۴. نقاشی و پیکرتراشی
۹۱	..... ۵. شعر، داستان و نمایشنامه
۱۰۹	..... ۶. علوم و طب
۱۲۷	..... پسگفتار: پیدایش جهان امروزی
۱۳۳	..... یادداشت‌ها
۱۳۷	..... منابع بیش‌تر برای مطالعه
۱۳۹	..... آثار مورد استفاده
۱۴۳	..... نمایه

انسان‌گرایان و فرهنگ

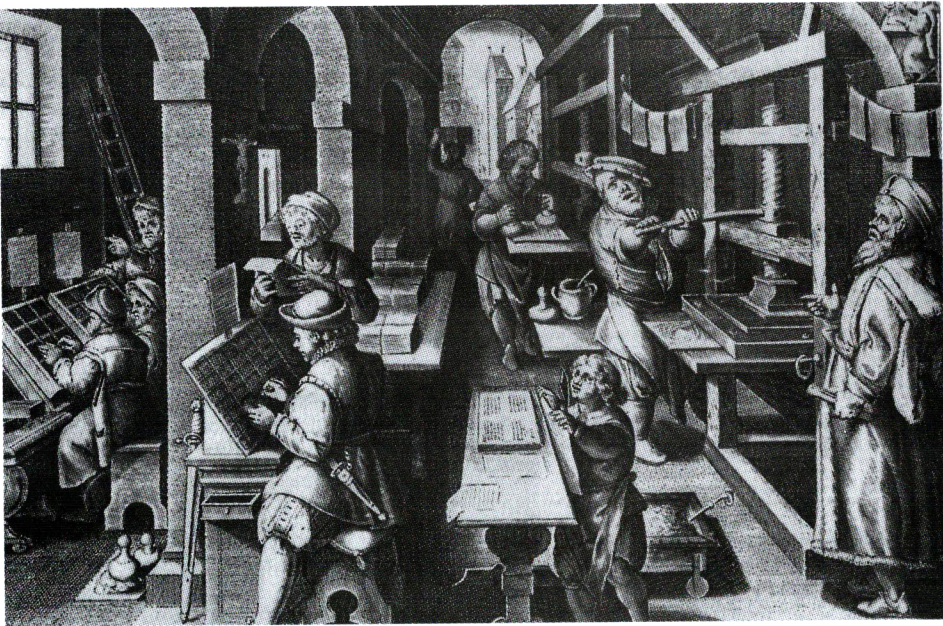
قرن پانزدهم یکی از مهم‌ترین دوران‌ها از لحاظ کنکاش‌های تاریخی بود. در سراسر اروپا و خاور میانه، محققین قفسه‌های غبارگرفته صومعه‌ها و ساختمان‌های عمومی قدیمی را جستجو کردند و گنج‌هایی در آن‌ها یافتند؛ این گنج‌ها طلا و نقره نبودند، بلکه دست‌نوشته‌های یونانی و رومی بودند. در نتیجه، نوشته‌های باقی مانده از نویسندگان کلاسیک از جمله افلاطون، سیسرو، سوفوکل و پلوتارک به دوران رنسانس رسید. محققین که شاهزادگان، بازرگانان و سایر افراد توانگر از آنان حمایت می‌کردند، کارشان را به خوبی انجام دادند؛ در سال ۱۵۰۰، آن‌ها تقریباً تمام متون باستانی‌ای را که امروزه موجودند، یافته بودند.

گردآورندگان قدرتمند و متمول این دست‌نوشته‌ها برای نگهداری مجموعه رو به افزایششان کتابخانه‌هایی ساختند. این کتابخانه‌ها کسانی را که به شناخت هرچه بیش‌تر افراد بزرگ، اندیشه‌ها و هنر باستان علاقه داشتند، به خود جلب می‌کردند. این شناخت، سبب شکل‌گیری رنسانس شد.

دانش نو

مطالعه آثار کلاسیک در دوران رنسانس، دانش نو نامیده می‌شد. در آن زمان ضمن احیای علاقه به نوشته‌های کلاسیک، به ارزش فردی نیز توجه شد. این گرایش انسان‌گرایی^۱ نام گرفت؛ زیرا طرفداران آن به جای موضوعات روحانی و الهی بیش از هر چیز مسائل انسانی را در نظر می‌گرفتند.

اگرچه انسان‌گرایی بر نوع بشر تأکید و تمرکز داشت، پیروان این مکتب وجود خدا را انکار نمی‌کردند و بین انسان‌گرایی و مسیحیت تضادی نمی‌دیدند. در واقع، بسیاری از

نمای داخلی یک کارگاه چاپ در قرن پانزدهم. اختراع چاپ کار طاقت‌فرسای نسخه‌برداری دستی از کتب را از بین برد و انتشار آثار مکتوب را تسریع کرد.

اگرچه فن‌آوری چاپ در قرن دوم میلادی در چین ابداع شده بود، اما روش چینی‌ها که در آن از حروف‌کنده‌کاری شده روی چوب استفاده می‌شد، کیفیت خوبی نداشت. چاپ قرن پانزدهم بدعتی دیگر نیز همراه داشت: انواع حروف فلزی متحرک (احتمالاً یکی دیگر از اختراعات گوتنبرگ). استفاده از این حروف سبب می‌شد تا کلمات واضح و خوانا روی صفحات چاپ شوند.

گسترش باسوادی

با آن که کتاب‌ها آسان‌تر تهیه و توزیع می‌شدند، کتاب‌های چاپی ابتدایی بزرگ، حجیم و گران بودند و تنها افراد متمول می‌توانستند آن‌ها را تهیه کنند. اما در اواخر قرن پانزدهم، ابداع حروف کوچک‌تر سبب شد تا کتاب‌های کوچک‌تر و ارزان‌تر منتشر شوند. ناگهان کتاب‌هایی که بعضی از آن‌ها در قطع جیبی چاپ شده بود و مردم می‌توانستند آن‌ها را همه جا همراه ببرند، در دسترس همگان قرار گرفت و سرعت انتشار دانش کلاسیک و اندیشه‌های انسانگرایی را به طور چشمگیری افزایش داد.

پیشگامان انسانگرایی در دوره رنسانس خود جزو روحانیان کلیسای کاتولیک بودند. از نظر انسانگرایان خداوند امر مسلّمی بوده و «آن‌ها [از این نقطه نظر] به بررسی انسان و ظرفیت‌ها، اعمال و دستاوردهای او می‌پرداختند.»^(۵)

ظهور انسانگرایی

انسانگرایی نیز مثل خود رنسانس از ایتالیا ظهور کرد. دو عامل عمده، علاقه و اشتیاق به مطالعات کلاسیک را برانگیخت؛ اشتیاقی که در قرن چهاردهم و پانزدهم در ایتالیا جریان داشت. اولین عامل وجود بقایای امپراتوری روم در ایتالیا بود که سبب می‌شد دانش‌پژوهان ایتالیایی که به منبع جذاب باستانی دسترسی داشتند مجذوب و مفتون دوران گذشته شوند. این تمایل، به جستجو برای یافتن نوشته‌های باقیمانده از دوران روم باستان منجر شد.

عامل دوم ورود آوارگان امپراتوری درهم شکسته بیزانس بود که باعث ایجاد علاقه روزافزون به مطالعه آثار کلاسیک یونان گردید. امپراتوری بیزانس در واقع ادامه نیمه شرقی امپراتوری روم بود که طی قرون وسطی حاکمیتش ادامه داشت. مرکز امپراتوری بیزانس شبه جزیره بالکان و زبان رسمی آن یونانی بود. کتابخانه‌های این امپراتوری حاوی بسیاری از آثار یونانی بود؛ آثاری که در غرب از بین رفته بودند.

در قرن چهاردهم، ترک‌های عثمانی به امپراتوری بیزانس حمله کردند و با فتح قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری، در سال ۱۴۵۳ آن را شکست دادند. بسیاری از بیزانسی‌ها در گریز از ترک‌ها و در جستجوی جایی امن، به غرب گریختند. این آوارگان که رونش‌هایی از دست‌نوشته‌های اصلی یونانی همراه داشتند، به عنوان دانشمندان و آموزگاران یونانی شروع به کار کردند. ویل دورانت، مورخ، می‌گوید: «دانشمندان یونانی (بیزانسی)... قسطنطنیه را ترک کردند... و در واقع به عنوان حامل جوانه آثار کلاسیک عمل کردند، به این ترتیب ایتالیا سال به سال یونان را بهتر و بیش‌تر می‌شناخت.»^(۶)

فن‌آوری جدید

عامل دیگر در گسترش انسانگرایی صنعت چاپ بود. تا دوران رنسانس، کتاب‌ها را با دست می‌نوشتند. کتاب‌ها نسخه‌برداری و سپس صحافی می‌شد. حدود سال ۱۴۵۰ صنعت چاپ در آلمان اختراع شد که بسیاری از مورخان آن را به یوهان گوتنبرگ^۱ نسبت می‌دهند.

1. Johannes Gutenberg